

Asyl Times: iz br. 21 (17.11.1993.)

SVJEDOCANSTVA:

Prijedor, Omarska, Trnopolje,...

Kao redovan citalac "Asyl Times"-a saljem vam autenticnu fotokopiju svog zapisa o istinitim strahotama naroda Prijedora i Kozarca, sa zeljom da ovo svjedocenje doprinese na samo objektivnom vidjenju jednog strasnog vremena na dijelu bosanskohercegovackog prostora, vec i da posluzi kao gradja za kompletiranje pravne faktografije.

Bio sam toliko slobodan da napisem uvod, a vama, kao covjeku i znalcu od novinarskog anata prepustam da iz obimnog materijala odaberete one dijelove koji su po vasem misljenju najvazniji.

Jedini uslov je, naravno, najstroza diskrecija o svemu sto se tice mog identiteta, a sto ne sumnjam da ce biti ispostovano (ime i adresa poznato redakciji).

Vidio sam koja su sve zvjersva u stanju da urade ljudi preobrazeni u cudovista i spoznao inertno vrijeme koje se jedino talozi moze biti pogubno jos i vise. Upravo zbog toga, zbog velikog broja nevinih zrtava i zbog mogucnosti da kad tad dodju bolja vremena, makar to samo bila nada, ucinio sam ovaj napor da ostavim pismeni trag jednog strasnog iskustva.

Asyl times nastavlja sa autenticnim svjedocanstvima sto nam salju brojni azilanti koji su svoje utociste nasli u Svedskoj, a bili su svjedocima bezbrojnih zlocina...

Sve je pocelo tog nesretnog 29. aprila 1992. g. kada je srpska vojska silom preuzela vlast u Prijedoru razoruzavsi muslimanski i hrvatski dio aktivnog i rezervnog sastava policije. Zaposjednuti su svi objekti (MUP, Opstina, Banka, SDK, itd.) i na njih izvjesene srpske zastave, a grad je blokiran tako sto su srpska vojska i policija bili na svakom koraku. Putem radio Prijedora pozivan je muslimanski i hrvatski narod da preda oruzje. Dvadesetprvog ili dvadesetdrugog aprila postavljen je ultimatum selu Hambarine da preda ona sto ima od vatrenog oruzja. Kada su ovi odbili to da ucine, artiljerijom locirananom na okolnim brdima srpsak vojska je granatiralä i porusila to selo. Vidjevsi sta se dogodilo sa selom Hambarine, svi ostali osim Kozarca udaljenog 12 km od Prijedora, su odlucili da se predaju i predaju oruzje. Kozarac je i jedino mjesto ciji su stanovnici pruzili otpor, koji je u skrsen nakon dvodnevnog borbe, a 22000 stanovnika Kozarca dozivjalo pravu katastrofu. Sve sto je muslimansko je bilo poruseno i zapaljeno, a oni koji nisu ubijeni tih dana završili su u logorima. Navodno je 29 maja izvršen napad od strane muslimanskih snaga, a nakon toga 30. i 31. maja izvršena su u cilju odmazde masovna hapsenja Muslimana i Hrvata, koji su deportovani u tri novoformirana logora: Omarska, Trnopolje, i Keraterm. Moje naselje je 31.05. oklopnim vozilima i tenkovima blokirala srpska vojska,

koju je predvodio nas komsija Vlado Matl. Rekli su nam da je u pitanju samo rutniski pregled u cilju pronalazenja oruzja koje eventualno nije predato. Medjutim nista od toga nije bilo tacno. Sve Muskarce od 16 do 60 godina sa rukama na potiljku, uz udaranje kundacima i palicama, utjerali su u autobuse koji su se pojavili kasnije. Zajedno sa najblizim komsijama nas negdje oko 50-ak, potrпали su u jedan autobus do kojega smo morali trcati 4 do 5 km sa rukama na potiljku. Taj dan ubijeno je 20-ak ljudi koji su pokusali izbjeći hapsenje. Autobus nas je dovezao do policijske stanice gdje je vec vladao pravi pakao. Vojnici koji su se nasli ispred stanice ulazili su u oko 5 do 6 autobusa parkiranih tu, i uz najpogrdnije psovke tukli nas. Nakon pola sata iz zgrade su izveli 4 do 5 ljudi, krvavih, sa pocijepanim kosuljama, i zicom vezanim rukama, i utjerali ih u nas autobus. Krenuli smo prema mjestu Tomasica. Tada nisam imao pojma da su formirani koncentracioni logori kao Omarska. Putem koji vodi kroz cisto srpska mjesta dovezeni smo u koncentracioni logor Omarska. Izveli su na s iz autobus ai postrojili u tri vrste. Potom su popisali nasa imena. One koje su uveli ispred policijske stanice, nisu popisivali. Njih su vojnici odveli iza obliznje zgrade (vodostanice) poslije cega su se culi rafali. Nakon toga, ti vojnici su se vratili sami. Poslije popisivanja, trzeci sa visoko podignuta tri prsta, zauzeli smo mjesta na asfaltnoj pisti. Zanocili smo pod vedrim nebom. Cijelu noc su nam pucali iznad glava, tako da smo svi osvanuli u poloazju kojeg smo zauzeli u dolasku. slijedeceg dana padala je jaka kisa i posto nije nikako prestjala razmjestili su nas u prostorijama u kojima su ranije bile radionice (elektro, bravarske i masinske). Ja sam prvih petnaetak dana proveo u svlacionici za radnike iz koje su prethodno uklonjeni metalni ormarici. Tanki montazni zid djelio je nasu prostoriju od prostorije koja je ranije bila garaza za jedno rudnicko vozilo. Tu je bio smjesten jedan dio ljudi uhapsenih u Kozarcu. Svaku noc smo iz te prostorije slusali krike i jauke od kojih se naporsto ledila krv u zilama, da bi se pred samu zoru cule cetnicke pjesme, koje su morali pjevati oni zatvorenici koji su jos imali snage za to. Iz prostorije u kojoj sam bio ja, odvodili su svako vece 3 do 4 covjeka, koji se ili nisu vracali ili su se vracali krvavi ili u modricama.

Savkog dana su iz Prijedora dolazili oko 8 sati ujutro inspektori iz Prijedora minibusom Rudnika Ljubija kojeg je vozio vozac Janjetovic (ime mu ne znam, ali svima nama je bio poznat pod nadimkom "Janjac"). Sve njih sam poznavao a neke i licno. Ispitivanja su vrsili:

1. Dragan Radakovic, bivsi nastavnik likovnog vaspitanja, u zadnje vrijeme radnik Nacionalnog parka "Kozara".
2. Nenad Neno Lakic, aktivni radnik MUP-a Prijedor.
3. Vukasin Knezevic, aktivni inspektor MUP-a Prijedor.
4. Rade Knezevic, penzionisani radnik MUP-a Prijedor.
5. Neso Babic, aktivni inspektor MUP-a Prijedor.
6. Neso Tomic, aktivni inspektor MUP-a Prijedor.
7. Zoric, ime nepoznato, profesor u Elektro skoli,

8. Drago Mejacic, kriminalisticki tehnicar MUP-a Prijedor.
9. Zare Tejic, Radnik MUP-a Prijedor.
10. Despot, ime nepoznato.
11. Bucalo Ranko, pravnik u Tvornici kekxa "Mira Cikota", bivsi radnik sluzbe bezbjednosti.
12. Ratko Milosavljevic, direktor u "Agrouniji".

Dvije zene su kucale spiskove, te pojedinačne izjave zatvorenika, a koje o istim moraju mnogo znati su:

1. Slobodanka Balaban, profesorica engleskog jezika,
2. Lakic, ime nepoznato.

Prvih 10-ak dana iz Banjaluke su dolazila petroica inspektora koja su pomagala svojim kolegama. Imena mi nisu poznata. Ja sam pozvan na ispitivanja oko 15. juna. To ispitivanje se sastojalo od pitanja vezanih za licne podatke, podatke za clanove porodice, mjesto boravka za vrijeme takozvanog napada na Prijedor, stranake za koju sam glasao, referendum za nezavisnu BiH, poznavanje odredjenih ljudi, eventualno i kontakt sa njima, odazivanje na mobilizaciju, posjedovanje oruzja i tako dalje. Nakon ispitivanja premjesten sam u jednu radionicku prostoriju, koja je imala jedva 50 kv. m a nas je billi preko 200, tako da prakticno nisam imao gdje da sjednem, a o lezanju nije bilo ni govora. Dva prozora su bila danonocno zatvorena, a zgrada kompresorske stanice u susjedstvu je sprijecavala prodiranje svjetlosti. Temperatura u prostoriji je bila neizdrzljiva, medjutim sve to nije bilo nista u odnosu na fizicka maltretiranja, koja su bila svakodnevnna. Iz Prijedora su u kasnim poslije podnevnim i vecernjim casovima dolazili ljudi u uniformi, u pijanom ili polupijanom stanju (imena im ne znam - bio je jedan Dusan - Duca i neki Zigic, bivsi taksista) koji su nas tukli kundacima, metalnim sipkama, crijevima hidraulicnih instalacija sa teskih kamiona-dempera, drvenim letvama i slicno. Izvodili su nas iz prostorije da udaramo jedne druge, a ako su oni zakljucili da to slabo cinimo onda bi bilil posebno pretuceni. Svaku noc poslije 23 sata dolazili su sa ceduljama na kojima su bila imena ljudi koje treba ubiti. Danima sam se preispitivao da li sam nekada nekom Srbinu ucinio nesto lose jer sam primjetio da je veliki broj ubistava narucivan iz Prijedora. Pored imena ljudi, koja su inspektori ostavljali a koje je trebalo ubiti ucinilo mim se je da je gotovo svaki Srbin mogao naruciti ubistvo uz neku minimalnu naknadu. To dokazuje cinjenica da su inspektori pozivali ponovo na ispit ljude, koji su nestali prethodne ili neke druge noci, a sto opet znaci da oni nisu dali nalog da se ubiju isti. Ljudi su ubijani na najsvirepije nacine i na prste se mogu nabrojati ljudi koji su od metka poginuli u omarskoj. Srbi zaposleni u rudniku koji su u tom periodu imali nekakvu radnu obavezu odvozili su ubijene Muslimane i Hrvate radionickim vozilom TAM 2001. medju njima su se isticali Nedjo Pesevic, Petar Mrdja, Vlado Kobas, Vrucinic, Vidovic,...

Zakopavanje se obavljalo u podnozzju odlagalista jalovine na obliznjem kopu Buvac. za uklanjanje leseva rudnij je idealno mjesto, a oni su ljude

sahranjivali ispod etaze visoke oko 30 m pomocu utovarivac ULT 2. Najvjerojatnije je da su ljudi koji su zamislili i realizovali koncentracioni logor Omarska, pretpostavili da jednog dana kada rudnik eventualno krene sa radom, te se aktivira i to odlagaliste jalovine, lesevi zatrpani u podnozju ce biti zakopani duboko ne 2, nego 32 m.

Posto sam uvidjeo da u prostoriji u kojoj sam se nalazio necu moci jos dugo izdrzati, jer sam bio na granici i fizicke i psihicke izdrzljivosti uspio sam jednom prilikom da javim stricu, od kojeg sam se rastavio prvi dan da me pokusa izvuci iz te sobe po svaku cijenu. Znao sam da stric poznaje jednog strazara kojem je on bio profesor u srednjoj ekonomskoj skoli jer mi je jdenom prilikom ranije uspio preko njega doturiti parce hljeba i jedan keks. Dizenterija je uveliko vladala, a vaske pored u kosi, bile vidljive i na prljavim kosuljama i majicama. Nocu nisu dozvoljavali odlazak u WC, pa su ljudi obavljali fizioloske potrebe, a koje vise nisu mogli ni kontrolisati, u prostoriji u kojoj smo boravili. Nocu je prostorijom vladao takav smrad da mi ni danas nije jasno kako se svi zajedno nismo pogusili. Kada sam vec izgubio svaku nadu da cu prezivjeti, dasao je jedan dan taj strazar i izeo me van. Poslije 15 dana ponovo sam ugledao sunce.

Na asvaltnoj pisti sam proveo naredni 20. dana. Danju smo boravili na pisti, a nocu smo ulazili u restoran na spavanje. Sjedili smo, ili lezali nosem zarinutim u asfalt ispred ulaza u restoran, koji je ujedno bio i ulaz za kancelarije u kojima su se obavljala ispitivanja. Tako sam direktno mogao vidjeti ljude, koji su ulazili na ispitivanje, i izlazili nakon toga. Gotovo vise niko nije mogao izaci sam, nego je neko od strazara svaki cas kucao na prozor i trazio dvojicu jacih medju nama, da iznesemo unesrecene. Bilo je mnogo dana, kada nismo mogli vidjeti nista drugo, osim vrele asfaltne piste, jer smo morali lezati od jutra do mraka na trbuhu bez vode. Mnogi od nas su dozivljavali toplotne udare. Podici glavu sa piste, znacilo bi rizik i ostati bez nje, jer su se strazari zabavljali tako da nam pucaju iznad glava. Rafalom je tako ubijen Mirzet Crnalic, koji vise nije mogao da se kontrolise, te je ustao i bio pokosen rafalom.

Obicno smo bili rasporedjeni na pisti tako da je postojao razmak od 2 m izmedju nas i ljudi koje su iznosili sa ispitivanja. Gledali smo ljude kako umiru u samrtnom ropcu. Nesretnike koje nisu davali znakove zivota odnosili smo na travu iza obliznje tzv. "Bijele kuce". Nikada se stvarno nisu trudili da ustanove, da li su ljudi na travi stvarno mrtvi, ili su bez svijesti. Sa sigurnoscju mogu tvrditi da su mnogi zivi zakopani. U predvecerje je utovarivac kupio ljude sa trave i odvezio ih u vec pomenutom pravcu. Cesto sam mogao vidjeti utovarivac kako odlazi, a preko ivica kasike utovarivaca su visile noge i ruke.

"Bijela kuca" je bila od najzloglasnijih mjesta u logoru, ali "crvena kuca je sigurno bila gora. Ja nisam cuo da je neko izasao ziv otamo, tako da sa sigurnoscju ne mogu reci sta se yamo dogadjalo. Da li su tacne price da su

ljudima tamo vadjene oci, i odsijecani polni organi, ne znam, ali da su ljudi kastrirani bez noza, zubima to sigurno znam. takom jednom cinu sam bio ocevidac, kada je polni organ J.H. poslije prethodnih seksualnih perverzija odgrizao drugi zatvorenik kojem ne znam ime a koji je poslije toga bacen u kadu punu preradjenog ulja, ispustanog iz dempera. takvih seksualnih zlostavljanja i ubistava je bilo mnogo. U "Bijeloj kuci" su vrsena najteza batinjanja, ali je veliki broj uspio prezivjeti sve to. Sigurne smrti mnoge je spasio poznati prijedorski ljekar Eso Sadikovic koji je imao nekeav medjunarodni imunitet i koji je od svih nas imao najveci krug kretanja i najvecu slobodu. Obavljao je operacije obicnim nozem, rasporedjivao ono malo lijekova na najteze slucajeve. Medjutim jedno vece i njega je izveo zamjenik komandanta logora Drago Prcac i za njega vise niko nije nista cuo.

Jednom dnevno imali smo obrok, koji se sastojao od pola tanjira nekakve kase i 1/8 hljeba. Na taj rucak smo gotovo uvijek odlazilli sa velikim strahom jer je batinanje prilikom ulaska i izlaska iz objekta gotovo bilo obavezno. narocito smo primali teske batine kada je strazu drzala smjena ciji je komandir bio policajac zvani "Krkani" (pravo ime nepoznato). Po cetiri pet strazara stane sa jedne odnosno druge strane ulaza, sa raznim "rekvizitima" u rukama. Najcesce su nas tukli palicama, kundacima, komadima visokonaponskih kablova, bicevima sa metalnim kuglicama na vrhu i slicno. Sam ulaz u restoran je u odnosu na vanjski ulaz pod uglom od 90stepeni i taj dio smo morali prelaziti trzeci. Prethodno su patos od keramickih placica navlazili sa masnom vodom od jela koje smo taj dan imali. Udarci su pljustali sa obje strane, ali najvaznije je bilo savladati pomenuti ugao bez pada, je r oni koji su pali na klizavim plocicama obicno sami nisu mogli izaci napolje. Morali su ih iznijeti. Cesto su ubacivali stolicu pod noge, tako da se desavalo da odjednom padne pet, sest ili vise ljudi. Svoju pauzu inspektori su obicno posmatrali to i cijepali se od smijeha. Vec sam rekao da je pomenuta smjena komandira "Krkana" bila daleko najgora ali ni ostale dvije nisu bile puno bolje u svome odnosu prema nama. Komandiri su im bili:

- Momo Gruban, zvani Ckalja, metalni radnik zaposlen u RZR "Omarska" - grupa za odrzavanje bagera,
- Kos (ime nepoznato), zvani Krle, bivsi konobar iz Omarske.

Ove dvije smjene su se pored fizickog zlostavljanja odlikovale otimanjem satova (samo SEIKO 5 ili SEIKO 6), DEM, dobre obuice i td. Svojim Zlodjelima su se narocito isticali strazari:

- Zivko Marmat (Zika), Pavlic, "Kvocka", "Piran", Paspalj, Stanko,.. Zamjenici komandanta logora bili su:
- Miroslav ("Kvocka"), radnik MUP-a Prijedor, smijenjen nakon mjesec dana, navodno zbog blagog odnosa prema Muslimanima. Inace bio je ozenjen Muslimankom.

- Zeljko Mejacic, vrlo okrutan, vise puta sam vidjeo kako sa vrha stepenista udarcem u ledja rusi i stropostava niz stepenice prethodno vec pretucenog i unakazenog covjeka.

- Drago Prcac, postavljen poslije smjenjivanja Miroslava "Kvocke", penzionisani krimi-nalisticki tehnicar.

Ko je bio komandant logora, ne znam. Milan Andjic je i prije rata bio najbogatiji i najuticajniji covjek u Omarskoj, dugo-godisnji trgovac i vlasnik najpoznati-jeg ugostiteljskog objekta "3 asa" u Omarskoj. Tih dana sam ga cesto vidjao u logoru, narocito u jutarnjim casovima. Sta je govorio zamjenicima koman-dira logora ne znam, ali po pokretima i nacinu ophodjenja cinilo mi se je da su ga oni slusali kao svog pretpostavlje-nog. Vjerovatno je koncentracioni logor "Omarska" bila pod njegovim patronatom.

Mirko Babic je bio upravnik radione. Cesto je dolazio i promatrao nova lica poslije cega su ljudi koji su ranije radili u servisno pogonskoj radioni a sa kojima je imao nekakvih problema na poslu nestajali.

Oko logora su bila postavljena tri obruca, te niko nije ni pomisljao o nekakvom bijegu. Sam logor je bio udaljen 5 - 6 km. od najblizih kuca, opkoljen cisto srpskim selima: gradina, Krivaja, Maricka, Petrov gaj ...Bio sam izgubio svaku nadu da ce iko ikada saznati za logor i pokusati spasiti smrti ljude predodredjene za smrt, a samo zato sto nisu Srbi. Kako je Medjunarodni crveni krst saznao i usao u Omarsku, ni danas mi nije jasno. Medjutim, prije nego sto je stigla prva ekipa Medjunarodnog crvenog krsta u Omarsku, najveći broj zatvorenika je prebacen u druge logore, Manjacu i Trnopolje. Jedan broj je ostao u Omarskoj i oni su bili pripremljeni za prikazivanje ekipi Medjunarodnog crvenog krsta. Njima su u medjuvremenu celnici logora dovezli krevete, navukli bijele carsafe, za taj dan pripremili bolji obrok, i normalno kad su bili upitani kako im je u logoru, rekli su da je sve u redu iz straha da za svaku pogresnu rijec poslije mogu platiti zivotom. Koliko su jos ti ljudi ostali u Omarskoj i koliko ih je prezivjelo ne znam.

Tacnu cifru ubijenih i nestalih zatvorenika Omarske, tesko ce ikada iko utvrditi, ali je moja procjena, da je dnevno, u prosijeku, nestajalo 10 - 15 ljudi, a kako je Omarska trajala oko 70 dana, dolazi se do broja od oko 1.000 ljudi. Jednom prilikom, kada sam boravio na pisti, uspijo sam izbrojati 95 grupa, koje su isle na rucak. Svaka grupa je brojala 30 ljudi, sto ukupno iznosi 2.850. Rucak je inace pocinjao u 9 sati, a završavao u 16 ?! Od prilike 100 ljudi nije moglo dolaziti u restoran, tako da zajedno sa njima ukupan broj zatocenika u Omarskoj je iznosio oko 3.000. ljudi. Od samog pocetka svaki dan su dovozeni novi ljudi u grupama od po 5,6 ili 10, ali posto su svakodnevno i nestajali u takvom broju, mislim da je priblizan broj zatvorenika u Omarskoj uvijek bio oko 3.000.

Iz Omarske, na Manjacu je odvezeno 17 autobusa sa po priblizno 80 ljudi, a u Trnopolje oko 10 autobusa po 50 ljudi, sto ukupno cini oko 1.800 ljudi. Pri tako gruboj racunici nedostaje 1140 ljudi.

Ulogoru je bilo zatoceno i 30 -ak zena, od kojih je 5 nestalo. Posljednjih 20 -ak dana proveo sam u svacionici u kojoj sam bio prvobitno zatvoren. Trnopolje je logor, kroz koji je prosao daleko veci broj ljudi. Sluzbeno je taj logor predstavljao sabirni centar, iz kojeg je u pravcu Travnika i Zenice deportovano na desetine hiljada ljudi, u glavnom zena i staraca. Trnopolje je stvarno logor blazeg oblika, ali sa boljom hranom, manjim brojem ubistava, ali zato sa velikim brojem silovanja. Uvece su dolazili sa baterijama, odabirali one koji im se svidjaju, izvodili ih i izivljavali se nad njima. Vracali su ih u zoru, a mnoge nikada nisu vratili.

Komadant logora bio je Slobodan Kuruzovic, inace prosvjetni radnik, direktor osnovne skole "Sesnaesti maj" Prijedor. Straza se mijenjala sedmicno, a dolazila je iz Prijedora. (Imena i prezimena nekih od strazara Mico Cvijetic, Milan Vujin, Radenko Zgonjanin, Vlado Zoran zvani Tacman, Vlado Bursac...)

U Trnopolje sam prebacen iz Omarske 16. jula 92.god., a napustio sam ga 15. augusta, posto su u logor vec bile "provalile" ekipe TV-kuca CNN, Reuter, SKY NEWS itd.*

(Ime i adresa davaoca ovog autenticnog svjedocenja poznati su Redakciji "Asyl Times" -a)

AMGT iz Hamburga

U patnji i boli, koja se najbezumnije prelama danas u Bosni, kao i mnogobrojni problemi prognanika sirom svijeta, saucestvujju razlicite dobrotvorne i humanitarne organizacije.

Medju agilnijima, koje svakodnevno djelima pokusavaju pomoci kako onima u BiH, tako i prognanicima, nalazi se organizacija AMGT iz Hamburga. Okupljajuci starosjedioce, ali i pridospel muhadzere, ona se brine o raznovrsnoj pomoci napacenom stanovnistvu. Ovi ljudi dobre volje cine za ekonomsku, duhovnu, ali i svaku drugu prakticnu pomoc za koju iskazu potrebu "stranci" u tudjini. To se najcesce odnosi na tumacenja kod posjeta medicinskim ustanovama, ali i tumacenju problema u specificnosti ishrane.

Predstavnici Sehideta iz Hamburga, braca i sestre iz Bosne, nakon prethodne posjete danskim kampovima, posjetili su i Svedsku. Ovdje na licu mjesta u nekoliko prognanickih kampova uvjerali su se u stanje koja je slicno, bez obzira na drzavu u kojoj se nalazi. Programom Ilahija i Kasida sa Mevludom, gosti iz Hamburga predstavili su se azilantima nudeci im moralnu i vjersku pomoc u prociscenju duha i budjenju svijesti. Ovim najkonkretnije dokazuju prognanicima sirom Evrope da nisu napusteni, zaboravljeni i prepusteni sebi samima. Da u svakoj prilici i na svakom mjestu mogu ocekivati pomoc AMGT iz Hamburga. Za sve njih, koji tamo rade, nikakve udaljenosti ne predstavljaju prepreku da pomognu svakom covjeku, na svakom mjestu i u bilo koje vrijeme. Humanost i bratsko dobrocinstvo se djelima dokazuju, a upravo to cine mladi i stari Hamburzani, kojima je BiH, ali i Sandzak, Kosovo i Makedonija, uvijek na srcu. •

Alvesta

Bosansko sijelo

I u Alvesti Bosnjaci iz dana u dan pokazuju sve više aktivnosti. Za 18.11.93.god planirano je Bosansko sijelo kao susret Bosanaca i Svedjana, koje u samoj pripremi nailazi na veliko interesovanje domacina. Tu vece odrzat ce se bogat i raznovrsan program. Pjesmom, muzikom i i bosanskim folklorom predstaviti ce se kulturna bastina i tradicija, a bosanski kulinarski specijaliteti upotpunit ce sto bolji ugodjaj. Ovaj susret iskoristit ce se i za predocavanje istine o okrutnoj agresiji u R BiH, koja ce se pokusati prezentirati kracim govorom, zidnim novinama, izlozбом, kao i putem video kasete. Sigurno ce Bosansko sijelo doprinijeti jos boljem razumjevanju i ucvrscenju prijateljskih veza izmedju Bosanaca i Svedjana. Ovim cemo pokazati i svoj smisao za gostoprimstvom i iskazati zahvalnost domacinima koji su nam pruzili "drugi dom".
M.P.

Zahvaljujuci Nijazu:

Veze se uspostavljaju

U mucu se poznaju junaci. Nijaz Avdagic, bosanski prognanik iz Prijedora, ovdje u Svedskoj svoje slobodno vrijeme, znanje i umjece, stavio je u sluzbu humanosti. Ovaj poznati i priznati radio amater, po svom dolasku na ove prostore, ponudio se nekim bosanskim klubovima i izrazio spremnost da radi predano i doprinese uspostavljanju prekinutih veza. Iako nije bilo razumjevanja, za ovim vidom rada, ne gubeci vrijeme, Nijaz je sam pokusao iznaci mogucnosti da pomogne svom narodu. Otisao je u Klub radio amatera ABF u Malme i naisao medju Svedjanima na predusretljivost i spremnost da pomognu. Omoguceno mu je da svake nedjelje od 10 do 13 sati uspostavlja radio veze sa slobodnom bosanskom teritorijom i prenosi poruke. Do sada je uspostavio mnoge veze, a najcesce se cuje sa amaterima iz Zenice, Bugojna, Gornjeg Vakufa, Tuzle, Gradacca, Sarajeva, Gracanice, Banovica, Gorazda, Kalesije, Klادنja, Tarcina...

U prilici je cesto da "spaja" majke sa sinovima, koji se nisu culi preko godinu dana. Dirljivi su to trnuci i plac je neizbjegan. Cesto saopstava i najneprijatnije vijesti o pogibiji i stradanju najblizih i slusa pozive za pomoc u lijekovima i hrani. Nazalost, ova okrutna stvarnost je svakodnevnica nase BiH. Nijaz istrajava u uspostavljanju pokidanih veza i pokusava obostrano pomoci ljudima u nevolji. Obzirom da posjeduje sve potrebne sertifikate i dozvole da nesmetano obavlja ovaj, u ovom trenutku veoma vazan posao, on ce pokusati prosiriti opseg rada. Iako sa porodicom zivi u Landskroni, nije mu tesko da sam finansira dolazak u Malme da bi pomogao svojim Bosnjacima. Nijaz Avdagic iskazao je spremnost za saradnju i sa Asyl Times-om, tako da one poruke koje se budu objavljivale, a on bude u mogucnosti da ih prenese, to ce radoi ciniti.

Dakle, od sada sve sto objavi Asyl Times u rubrici "Trazi se, poruke..", a odnosi se na neki nacin na slobodnu teritoriju RBiH, Nijaz ce odraditi savjesno. •

M. Pervizovic

Humoreska : Kemal Mehanovic

Ima da krizaljku ispunjavam

Monotonija svakodnevnice cinila je zivot u SIV-ovim prihvatilistima siromasnim u svakom pogledu, narocito u duhovnom, sto je najvise pogadjalo ljude srednje dobi. Omladina bi dane ispunjavala aktivnostima koje sa duhovnom gladi stoje u vjecitoj oprecnosti. Samo razgledanje glada i robnih kuca u Malmö-u, prognanoj bosanskoj omladini cinilo je vec dozivljaj vrijedan prepicavanja. Druzenje bi samo pojacalo njihovu sklonost dozivljavanju nepoznatog, a napose, ako bi se u gradu ili Folkets parku, Stortorget-u ili negdje drugdje, odrzavala kakva muzicka, folklorna ili kakva druga priredba, - e to je vec bio dogadjaj po njihovom ukusu. Makar i ne imali novaca da se ukljuce u sveopcu konzumaciju toliko ranovrsnih mogucnosti, dovoljno je bilo imati novaca za Coca-Colu i cigarete, i parada je tu. Stimung i ono sto slijedi iza toga cinilo im je dan ispunjenim bolje nego dokonim bogatim turistima u Holivood-u ili razmazenoj bogataskoj djeci u Disneyland-u. Ado i Zlaja, Banjalucani, obojica cetrdsetih godina, dovijali su se i domisljali kako doskociti monotoniji i dosadi. Nedostatak bilo kakvih obaveza kod njih je pojacavao osjecaj dokonosti koji je gotovo prerastao u potistenost. Svakodnevno slusanje kuknjave, istih prica koje se ponavljaju, jos vise je pojacavalo takvo stanje. Jedno vrijeme su dzogirali, igrali remi, sahirali, ali sve je to malo mijenjalo na stvari; dan se otegne u nedogled, nikad mu kraja. Dok su zene im zabavljene kakvom takvom, zanimacijom, njih dvojica su povazdan u dokolici, nezadovoljni sami sobom i svime oko sebe, pokusavali bar kroz razne igre odagnati iz svojih misli nostalgiju, brige, politiku, dosadu... Jedno vrijeme isli su cak i u ribolov, nakratko, da i od toga ubrzo odustanu.

- Eh, da nam je treci, pa da bacimo preferans - jada se Ado - ovako dok te pogledam znam sta mislis i sta ces reci.

Zlaja ga nakratko osmotri, malo osuti pa ce na to:

- Ma i to bi brzo dojadilo. Nego, sve se mislim kako ce nam tek biti kada odemo u transfer?! Ovako, bar popricamo, prepiremo, skoro i posvadimo se. A bolje i s tobom, a i sa samim crnim vragom, nego zenom. A i one su, jadnice, na ivici depresije. Da bar znamo jezik, pa da covjek nesto procita...

- Ko ti je kriv sto si ucio ruski. Ja, sto se toga tice nemam problema. Spikam engleski. Ovdje ti i malo dijete govori engleski, moj pobro. Nego, u Rosengård-u ima biblioteka, mogli bi smo prosetati koji dan. Vele da ima knjiga i na nasem jeziku. I tako ne znamo sto cemo od sebe. Sto velis da sutra prosetamo do tamo?

- Pa mogli bi - potvrdi Zlaja - ali, to sto velis da spikas engleski, to ti samo mislis. Nije dovoljno uzeti rijecnik, nabubati tristo, cetiristo rijeci i evo:

" Ja govorim engleski." Tako bih i ja mogao reci - govorim njemacki, a u stvari govorim u infinitivu, a kada mi netko rekne skolski srocenu recenicu izbuljim oci na njega k'o riba. Ni slovca ga ne razumijem. Zato, bolje sutim, ne pravim od sebe smijuriju. A u ovoj bi zemlji dobro bilo znati bar ciganski ili onaj jezik Mau-Mau plemena, bilo kakav. Neki dan bolan, u AGs-u vidio sam crnca sa plavim ocima. Nikako nisam mog'o skontat' koja je to rasa. Prvi izvanzemaljac, mali zeleni, koji dodje na ovaj dunjaluk doci ce ovdje u Svedsku, moj pobro, samo sto ce i on znati engleski a mozda i svedski - dovrsi litaniju Zlaja i otpuhnu.

- Nek' dodje i sam vrag, ali ja covjece spikam super. Neki dan sam na posti prevodio jednome nasem dripcu sve u sesn'est. Onaj na posti se nasmija i bi zadovoljan... Sutradan, Ado i Zlaja, medju prvima udjose u prostorije Stadsbibliotek-e i nakon krace konverzacije, Ado se nekako sporazumi na engleskom. Jedna od sluzbenica, nakon sto im napravi iskaznice, ljubazno ih uputi na odjel knjiga na srpskom i hrvatskom jeziku. Ado potapsa Zlaju po ramenu, pa likujuci, dobaci:

- Ha, sto ti ja rece! Cojvece, sad' cu u citaonici uzeti Telegraph News i ima da krizaljku ispunjavam!

Zlaja nista ne rece na to. Izabravsi knjige, uputise se ka pultu, gdje jedna knjiznicarka unese u kompjuter podatke o zaduzivanju knjiga. Na koncu Zlaja zamoli za zagrebacki tjednik "Danas", a sluzbenica ispod pulta jos dodade dva stara broja. U citaonici Ado objasni Zlaji da mogu ove stare brojeve zadržati za sebe. Nakon citanja Ado se uputi k pultu i predade posljednji broj "Danas"-a jednoj mladoj knjiznicarki, koju do tada nisu zapazili i krenu k izlazu. Medjutim, ova mlada namjestenica zaustavi Adu, a Zlaja sluteci nesto neugodno, zastade. Ado je, zajapuren u licu, pokusavao objasniti na engleskom, da mu je njena koleginica rekla da moze zadržati stare brojeve, ali vidjelo se dobro da u tome ne uspijeva. Mlada knjiznicarka je srpljivo i blago podsmjesljivo slusala i gledala u Adu, a onda, primjetnim akcentom, ali na cistom hrvatskom jeziku progovori:

- Gospodine, nemojte se muciti. Ja donekle govorim hrvatski. Svojevremeno sam studirala slavistiku na zagrebackom Sveucilistu. Vi ocito niste dobro razumjeli koleginicu. Istina je, ove stare brojeve ce baciti, ali takav je pravilnik - nasmiju se iznositi. To je zabuna i sve je u redu... Zlaja izidje u prolaz, a kad ga Ado dostignu, njegovo kliberenje protumaci kao dovoljan komentar znanja engleskog.

- Kog' vruga se cerekas?

- Pobogu, kako i ne bi'! Nisam se ja hvalisao da spikam engleski, vec ti. Onu krizaljku iz "Danas"-a, najvjerojatnije je ispunila ona Svedjanka. Sto se tice tebe i krizaljke u "Telegraph"-u, ti ne bi ispunio ni jedan redak. Inace, nas Bosnjo je takav! On moze raditi za trojicu, ali mu podosta treba dok nesto shvati. A, kako smo vec istjerani s rodne grude, strane jezike cemo morati znati bolje od Palestinaca! - dovrsi Zlaja i nastavi se smijati.